

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, HR-10000 Zagreb · T. +385 1 4564 555 · F. +385 1 4610 551
www.hnb.hr

29. lipnja 2022.

**Priopćenje o nastavku primjene stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala
za Republiku Hrvatsku od 0,5 posto za treće tromjesečje 2023.**

Redovita tromjesečna procjena evolucije sistemskih rizika cikličke prirode upućuje na njihov dodatni blagi porast s već povišene razine pa je HNB i u trećem tromjesečju 2023. zadržao visinu stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala od 0,5 posto. Relevantne informacije u skladu s člancima 119. i 123. Zakona o kreditnim institucijama objavljene su u nastavku.

Ciklički sistemski rizici ostali su povišeni i na početku ove godine, uz određene naznake daljnjeg povećavanja. Glavni izvori cikličkih rizika odnose se na intenziviranje kreditne aktivnosti banaka i nastavak rasta cijena stambenih nekretnina, koje se prema posljednjim dostupnim podacima (za posljednje tromjesečje 2021.) sve više odvajaju od ključnih makroekonomskih odrednica. Ubrzanje rasta ukupnih kredita u promatranom je razdoblju uglavnom posljedica snažnog rasta kredita poduzećima, čija je potražnja za financiranjem pod velikim utjecajem povećanja nabavnih cijena energenata i sirovina. Kod kreditiranja stanovništva nastavio se znatan rast stambenih kredita, što uz druge činitelje dodatno pridonosi porastu cijena stambenih nekretnina, uz još uvijek razmjerno blag rast gotovinskih nenamjenskih kredita.

Pokazatelji kreditnog jaza specifičnog za Republiku Hrvatsku kao i kompozitnog indikatora cikličkoga sistemskog rizika, koji sažima veći skup pokazatelja povezanih s kretanjem financijskog ciklusa, i dalje upućuju na nastavak njegove uzlazne faze. Pritom porastu vrijednosti kompozitnog pokazatelja financijskog ciklusa najviše pridonose komponente koje obuhvaćaju bankovno kreditiranje i cijene stambenih nekretnina. Povećana neizvjesnost i pogoršanje izgleda za domaće i svjetsko gospodarstvo koji su povezani s ratom u Ukrajini i sankcijama nametnutima Rusiji kao ni inflatorni pritisci i očekivani rast kamatnih stopa zasad još nisu usporili proces kumuliranja cikličkih rizika, pa se trenutačna visina stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala od 0,5% ocjenjuje primjerenom te će se nastaviti primjenjivati i u trećem tromjesečju 2023. HNB će u ulozi nadležnoga makrobonitetnog tijela nastaviti redovito pratiti evoluciju cikličkih sistemskih rizika u svjetlu domaćih i globalnih gospodarskih i financijskih kretanja, kako bi po potrebi pravodobno prilagodio visinu stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala.

Tablica 1. Relevantni pokazatelji cikličkoga sistemskog rizika i povezane referentne stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala

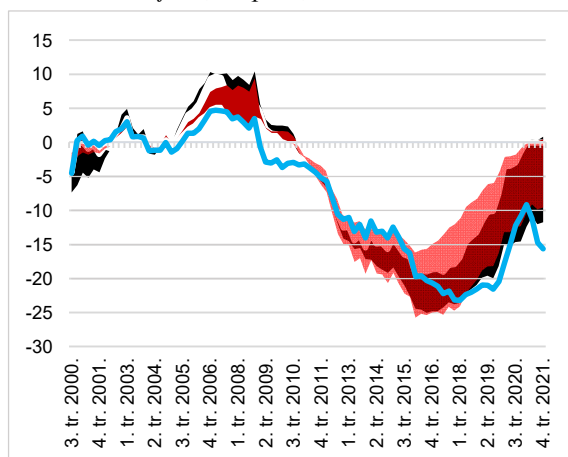
Pokazatelj	Vrijednost omjera/indikatora	Kreditni jaz (odstupanje od dugoročnog trenda)	Referentna stopa ZS (pck)
Standardizirani (bazelski) omjer kredita i BDP-a	71,8%	-15,7 p. b.	0%
Specifični omjer kredita i BDP-a (apsolutni jaz)	52,9% (uži) i 71,8% (širi)	-9,6 p. b. do 0,4 p. b.	0% do 0,38%
Specifični omjer kredita i BDP-a (relativni jaz)		-11,8% do 0,8%	0% do 0,31%
Kompozitni indikator	0,05 (59. percentil distribucije)	/	0,49% do 0,76%

Napomena: Vrijednosti specifičnog omjera razlikuju se ovisno o definiciji kredita (52,9% za užu definiciju kredita, koja uključuje samo kredite domaćih banaka, i 71,8% za širu definiciju). Razlike u vrijednosti jaza proizlaze iz različitih definicija jaza (apsolutni se računa kao razlika, a relativni kao omjer ovih varijabla: omjera kredita i BDP-a te njegova trenda) i ocijenjenih vrijednosti statističkih trendova.

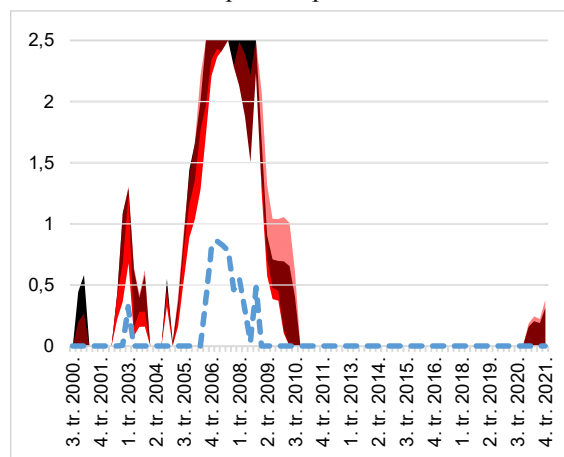
Izvor: HNB

Slika 1. Raspon pokazatelja kreditnog jaza i pripadajućih referentnih stopa ZS (pck)

1.a. Kreditni jaz (% i p. b.)

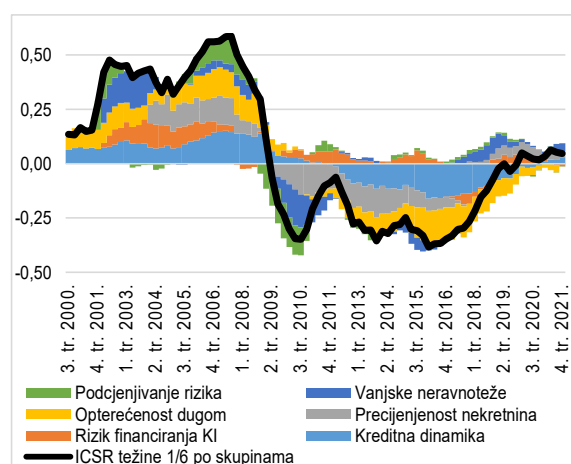
1.b. Referentne stope ZS (pck)

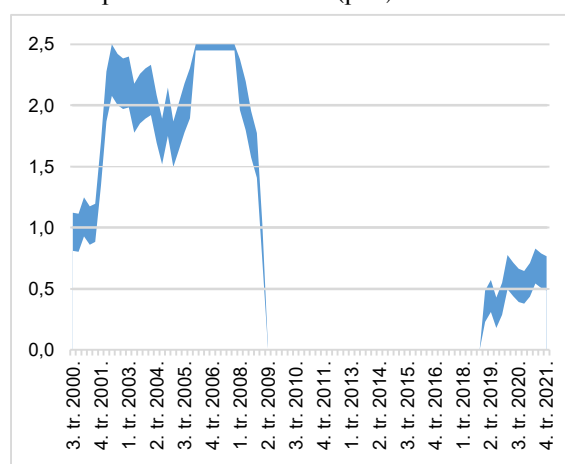
Napomena: Lijevo su prikazani bazelski jaz (plava krivulja) i raspon vrijednosti 12 kreditnih jazova koji za Republiku Hrvatsku bolje ispunjavaju signalnu funkciju u odnosu na bazelski jaz. Crveno osjenčana područja označuju raspon apsolutnih jazova, a crno osjenčano odnosi se na relativne jazove. Desno je prikazan raspon visine stopa ZS (pck) kalibriran na temelju jazova s lijevog panela. Plava iscrtkana krivulja odnosi se na kalibraciju na temelju bazelskog jaza s lijevog panela. Podrobniji podaci o metodologiji korištenoj u procjeni kreditnih jazova prikazani su u [Okviru 2.](#) Unaprjeđenje metodologije utvrđivanja i kalibracije protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala u Republici Hrvatskoj, Makroprudencijalna dijagnostika br. 16.

Slika 2. Kompozitni indikator cikličkoga sistemskog rizika (ICSR) i pripadajući raspon referentnih stopa ZS (pck)

2.a. Sastav i dinamika ICSR-a

2.b. Raspon kalibriranih ZS (pck)

Napomena: Kratica KI odnosi se na kreditne institucije. Donja granica za kalibraciju stope ZS(pck) odabrana je tako da stopa postane pozitivna prije nego što pokazatelji uključeni u izračun ICSR-a (Slika 2.a.) dosegnu medijalnu razinu, dok je gornja granica određena najvišim percentilima distribucije ICSR-a.

Izvor: HNB